Силлабус

«Гигиена және эпидемиология» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасы
6В10115- «Медицина» білім беру бағдарламасы

1.	**Пән туралы жалпы мағлұмат**		
1.1	Пәннің коды: GE 3216	1.6	Оқу жылы:2025-2026
1.2	Пән атауы: Гигиена және эпидемиология	1.7	Курсы:3
1.3	Реквизитке дейінгі: Микробиология және иммунология	1.8	Семестр:5
1.4	Реквизиттен кейінгі: Жұқпалы аурулар	1.9	Кредит саны (ECTS):5
1.5	Цикл: БП	1.10	Компонент:ЖК
2.	**Пәннің мазмұны (50 сөзден көп емес)**		
Оқу процесінде қоршаған ортаның әртүрлі факторларын гигиеналық нормалаудың принциптері мен ерекшеліктері туралы дағдыларды қалыптастыруға ықпал етеді.Өз қызметін Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы шеңберінде жүзеге асырады. Биорискаларды бағалау үшін педиатриялық қызметте профилактикалық және сауықтыру іс-шараларын жүргізеді. Санитарлық-гигиеналық режим мен еңбек қауіпсіздігі нормаларын сақтайды.			
3.	**Жиынтық бағалау түрі**		
3.1	Тестілеу✅	3.5	Курстық
3.2	Жазбаша	3.6	Эссе
3.3	Ауызша	3.7	Жоба
3.4	ОҚКЕ/ ОҚТЕ немесе Тәжірибелік дағдыларды қабылдау	3.8	Басқа (көрсету)
4.	**Пәннің мақсаты**		
Халық денсаулығын қорғау және аурулардың алдын алу мақсатында білім алушыларда гигиеналық, эпидемиологиялық және санитариялық-эпидемияға қарсы негіздер бойынша білім жүйесін қалыптастыру; медициналық көмек көрсетумен байланысты туындайтын инфекциялардың алдын алу және таралуын болдырмау мақсатында медициналық ұйымдарда инфекциялық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу қағидаттарын меңгеру.			

5.	**Пәнді оқытудың соңғы нәтижелері**	
ОН1	Қоршаған ортаның физикалық, химиялық және биологиялық факторларының адам денсаулығына әсерін талдау және санитариялық-гигиеналық іс-шараларды әзірлеу үшін биомедициналық ғылымдар саласындағы білімін қолданады.	
ОН2	Науқастың жеке ерекшеліктері мен эпидемиологиялық қауіп-қатерлерді ескере отырып, кең таралған аурулардың алдын алудың бастапқы және екінші реттік шараларын, оның ішінде санитариялық-ағартушылық жұмыстарды өңдейді және жүзеге асырады.	
ОН3	МККБ инфекциялардың алдын алу шараларын, медициналық қалдықтармен жұмыс істеу және жеке қорғаныш құралдарын қолдануды қоса алғанда, инфекциялық және эпидемиологиялық қауіпсіздік ережелерін сақтайды.	
ОН4	Салауатты өмір салты, тамақтану, гигиена, жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың алдын алу мәселелері бойынша жеке және топтық кеңес береді.	
5.1	**Пәннің ОН**	**Пәнді ОН-мен байланысты ББ оқыту нәтижелері**
	ОН1	ОН1 Биомедициналық, клиникалық, эпидемиологиялық және әлеуметтік-мінезқұлық ғылымдар саласындағы негізгі білімдерді тәжірибеде қолдана алады.
	ОН2	ОН2 Биомедициналық, клиникалық, эпидемиологиялық және әлеуметтік-мінезқұлық ғылымдар саласындағы кең таралған аурулардың диагностикасына, емдеуіне және алдын алуына бағытталғаны пациент-орталықтанған күтімді қамтамасыз етеді.

	ОН3	ОН7 Денсаулық сақтау, қоршаған орта қауіпсіздігі ұйымдарында қоғамдық денсаулық сақтау, санитарлық-гигиеналық тәртібінің және еңбек қауіпсіздігі нормаларын ескереді.
	ОН4	ОН14 Халықтың денсаулығын нығайту, денсаулықты сақтау және аурулардың алдын алу бойынша санитарлық ағарту іс-шараларын жүргізеді.
6.	**Пән туралы толық ақпарат**	
6.1	Өтетін орны (ғимарат, аудитория):Шымкент қаласы, Оңтүстік Қазақстан медициналық академиясы, Әл-Фараби алаңы- 3, оқу корпусы №4. №1-10 аудиториялар. Телефон: 40- 82- 22 (413). Электрондық адрес: gigiena kafedra@ mail.ru	

6.2	Сағат саны Барлығы: 150	**Дәріс**	**Тәжір.сабақ**	**Зерт. сабақ.**	**ОБӨЖ**	**БӨЖ**
		10	40		15	85
	Жалпы гигиена	6	24		9	40/9
	Эпидемио-логия және медицина-лық ұйым-дардағы инфек-лық бақылау	4	16		6	30/6
6.3	Пәнді оқыту жоспары					
	Жалпы гигиена					
	Апта/күні	Пән атауы	Дәріс	Тәжірибе лік/зерт. сабақтар/ ТДО	ОБӨЖ	БӨЖ
	1-күн	Жалпы гигиена	1	3	1	6
	2- күн	Жалпы гигиена	1	3	1	6
	3- күн	Жалпы гигиена	1	4	1	6
	4- күн	Жалпы гигиена	1	3	2	6
	5- күн	Жалпы гигиена	1	4	1	6
	6-күн	Жалпы гигиена	1	4	1	5
	7-күн	Жалпы гигиена		3	2	5
	Эпидемиология және медициналық ұйымдардағы инфекциялық бақылау					
	8- күн	Эпидемиология және мед. ұйым-ғы инфек-циялық бақылау	1	3	1	6
	9- күн	Эпидемиология және мед. ұйым-ғы инфек-циялық бақылау	1	3	2	6
	10- күн	Эпидемиология және мед. ұйым-ғы инфек-циялық бақылау	1	4	1	6
	11-күн	Эпидемиология және мед. ұйым-ғы инфек-	1	3	1	6

		циялық бақылау				
	12-күн	Эпидемиология және мед. ұйым-ғы инфекциялық бақылау		3	1	6

7.	Оқытушылар туралы мәліметтер		
№	ПОҚ-ның тегі, аты-жөні	Дәрежесі мен лауазымы	Электрондық мекенжайы
1.	Утепов Пархат Дүйсембаевич	м.ғ.к., кафедра меңгерушісі	utepov.parkhat@mail.ru
2	Долтаева Бибигуль Зайдуллаевна	м.ғ.к., проф. м.а	Doltaeva 68@ mail
3	Жаксыбаева Женискуль Бегасилкызы	магистр, аға оқытушы	zzb09@ mail.ru
4	Ескерова Сара Устемировна	м.ғ.к., доцент м.а	sarahesu@mail.ru

8.	**Тақырыптық жоспар**					
Апта/күн	**Тақырып атауы**	**Пәннің қысқаша мазмұны**	**Пәннің ОН**	**Сағат саны**	**Оқытудың әдістері/ технологиялары**	**Бағалау түрлері-әдістері**
1-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Гигиенаға кіріспе. Гигиеналық нормалау мен болжамдаудың ғылыми негіздері.	Гигиена негізгі профилактикалық медициналық ғылым ретінде. Гигиенаның мақсаты мен міндеттері. Гигиеналық нормалар. Гигиена мен эпидемиологияның байланысы. Эпидемиологиялық әдіс -гигиенаның жетекші әдістерінің бірі.	ОН1 ОН2	1	Кіріспе	Кері байланыс (сұрақ- жауап)
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Бөлме микроклиматын гигиеналық бағалау. Жылытуды бағалау.	Бөлмелердің микроклиматы. Бөлменің жылытылуына, температурасына, желдетілуіне және ылғалдылығына қойылатын санитариялық талаптар. Микроклиматтық факторлардың адам ағзасына кешенді әсерін бағалау.	ОН1 ОН2 ОН4	3	Теориялық сұрақтарды талқылау, тест тапсырмаларын шешу	ауызша сұрау Тест тапсырмаларының шешімін бағалау
	ОБӨЖ/ БӨЖ Тақырыбы: Атмосфералық ауаның	Атмосфералық ауаның негізгі ластану көздері және олардың адамның денсаулығына әсері.	ОН2 ОН4	1/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	ластануының эпидемиология-лық-гигиеналық маңызы. **БӨЖ тапсырмасы:** 1.Көлік, өнер-кәсіп және тұрмыстық сектордың ауа ластануына қосатын үлесі-не талдау жасаңыз. 2. Аурушаңдық статистикасын, ластаушы зат-тардың концен-трациясы мен созылмалы аурулардың өсуі арасындағы байланысты қарастырыңыз. 3. Ауаны лас-тайтын қатты бөлшектердің, азот диоксидінің, озонның концентрациясы мен бронхиалдық астма, өкпенің созылмалы обструктивті ауруы (ӨСОА) және басқа да аурулардың өсуі арасындағы байланыстарға зерттеу жасаңыз. 4. Шектеулі рұқсат етілген концентрациялар (ШРЕК), санита-риялық нормалар-ды және ДДСҰ-ның (ДДҰ) халық-аралық	Атмосфералық ауаның ластануының эпиде-миологиялық ерекше-ліктері мен мәселелері. Тыныс алу мүшелерінің созылмалы аурулары-ның дамуында атмосфе-ралық ластаушылардың рөлі. Атмосфералық ауаның сапасын гигие-налық нормалау: тәсіл-дері мен қағидалары. Тұрғындарды ластанған ауаның зиянды әсерінен қорғау бойынша алдын алу шаралары.				

	ұсынымдарын зерделеу. 5.Қаланы көгал-дандырудың, ауа сапасын бақылау-дың, халықты ақпараттандыру-дың, бетперделер мен сүзгілердің тиімділігін бағалаңыз					
2-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Ауа ортасы жұқпалы ауруларды таратушы фактор.	Температураның, ылғалдылықтың және ауа жылдамдығының гигиеналық маңызы және олардың адам денсаулығына әсері. Медициналық ұйым-дардағы ауалы-жылу тәртібі. Жұқпалы аурулардың таралу жолдары және олардың алдын алу.	ОН1 ОН4	1	Дәріс-шолу	Кері байланыс (сұрақ- жауап)
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Медициналық ұйымдардағы инсоляциялық тәртіпті, табиғи және жасанды жарықтандыруды гигиеналық бағалау.	Тұрғындық бөлмелер мен емдеу-профилак-тикалық ұйымдардағы табиғи, жасанды жарықтандыру мен инсоляциялық тәртіпті гигиеналық бағалау. Медициналық ұйым-дардағы инсоляцияға және жарықтандыруға қойылатын жалпы талаптар.	ОН1 ОН2	3	Теориялық сұрақтарды талқылау, тест тапсырмаларын шешу	ауызша сұрау Тест тапсырмалары-ның шешімін бағалау
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Қоғамдық денсаулық және климат. **БӨЖ тапсырмасы:** 1.Жаһандық климаттың өзгеруінің халықтың денсаулығына	Климат және халықтың денсаулығы. Күн радиациясының адам денсаулығына әсері: (механизмдер, аурулар-дың мысалдары). Климаттық өзгерістер-дің қысқаша сипатта-масы. Климаттың күн радиациясының деңгейімен байланысы (соның ішінде	ОН1 ОН3	1/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	әсер ету механизмдерін және олардың салдарын зерттеңіз. 2. Күннің шамадан тыс әсер етуіне байланысты туындайтын жедел және созылмалы ауруларды сипаттаңыз. 3. Қауіп топтары мен халықтың осал топ санаттарына талдау жаса-ңыз. 4. Күн сәулесі-нің теріс әсерінің алдын алу бойынша қоғамдық алдын алу шараларын зерделеңіз. 5. Медицина қызметкерлері үшін қауіп факторларын атаңыз:	ультракүлгін сәулемен). Тәуекел топтары және халықтың ықтимал осал топтары. Жағымсыз әсерлердің алдын алудағы дәрігердің рөлі. Озон қабаты және оның ультракүлгін сәулеле-нуді сүзудегі рөлі: Озон қабатының өзгеріске ұшырауының медици-налық салдары. Күн радиациясының теріс әсерінің алдын алудағы қоғамдық шаралар. Апат медицинасы: күн сәулесінің қуатының жоғарылауына байланысты, медициналық қызметкерлерді жұмысқа дайындау (экспедициялар, ТЖ, ыстық климат барысындағы әскери іс-қимылдар).				
3-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Ауыз су мен топырақтың сапасына байланысты туындайтын эндемиялық және эпидемиялық аурулардың алдын алу.	Судың химиялық құрамының, микроби-ологиялық, паразито-логиялық және орга-нолептикалық көрсет-кіштерінің гигиена-лық-эпидемиология-лық маңызы. Су эпи-демиясының негізгі белгілері: Топырақтың минералдық құрамы мен эпидемиологиялық маңызы, адам денсаулығына әсері.	ОН2 ОН4	1	Дәріс-Шолу	Кері байланыс (сұрақ- жауап)

	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Су сапасының адам денсаулығына әсері.	Сумен жабдықтау көздері. Су сапасын жақсартудың негізгі әдістері (коагуляция, тұндыру, сүзу). Судың тұзды және микро-элементтік құрамымен байланысты тұрғындар арасында туындайтын аурулар. Судың сапасын жақсартуға бағытталған іс-шаралар	ОН3 ОН4	4	Ситуациялық есепті шешу	ситуациялық есептерді шешуді бағалау
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Су және топырақ қорының ластану мәселелері. **БӨЖ тапсырмасы:** 1.Белгілі бір ластаушы заттар-мен ұзақ уақыт ластанған суды қолданумен байланысты туындайтын созылмалы ауру-ларды сипаттаңыз (мысалы, нитрат-тардағы онкопато-логия, фтор, ауыр металдармен улану). 2.Ластанған ауыз су мен топыраққа сипаттама беріңіз, ластанудың негізгі түрлеріне (химия-лық, биологиялық, физикалық және т.б.) жіктеме жасаңыз. 3.Ластанған суды тұтыну кезінде пайда болатын жедел ауруларға мысал келтіріңіз	Судың, топырақтың химиялық, биология-лық, механикалық, радиоактивті ластануы және олардың сипат-тамалары. Медицина-лық ұйымдардағы су ортасы мен топырақ-тың биологиялық ластануының эпиде-миологиялық маңызы.	ОН4	1/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	(мысалы, тырысқақ, дизентерия, А гепатиті және т. б.). 4. Ластаушы заттардың адам ағзасына әсер ету механизмін түсіндіріңіз. 5.Пестицидтердің токсикологиялық қасиеттерін, олардың әсер ету механизмдерін, топырақта жиналуын және адам денсаулы-ғына әсерін зерделеңіз.					
	Аралық бақылау-1	1-3 тақырып дәрістері, практикалық сабақтар және БӨЖ материалда-ры бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.	ОН1 ОН2 ОН3 ОН4		Тестілеу	Тестілік бақылау, тексеру парағы
4-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Тамақтану сипатына байланысты туындайтын аурулар. Тағамдық уланулар және олардың жіктелуі.	Тамақтанудың негізгі функциялары. Ағзаның тіршілік әрекетін қамта-масыз етудегі тағамдық заттардың маңызы. Емдік, ұтымды тамақ-танудың негізгі қағида-лары.Тұрғындардың тағамдық статусының нашарлауының негізгі себептері. Тағамдық уланулардың түсінігі. Мәселенің өзектілігі. Тағамдық уланулардың қоғамдық денсаулық сақтау үшін маңызы.	ОН4	1	Мәселелік	Кері байланыс (сұрақ- жауап)
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Ақуыздар, майлар,	Тұрғындардың тамақтануындағы макронутриенттердің (май, ақуыздар, көмір-	ОН1 ОН4	3	Теориялық сұрақтарды талқылау, тест	ауызша сұрау Тест тапсырмалары-

	көмірсулар, минералдар мен дәрумендер- халықтың ұтымды тамақтануының негіздері.	сулар) және микроэле-менттердің (минерал-дар мен дәрумендер) маңызы. Тамақ жетіс-пеушілігімен байла-нысты туындайтын аурулар (гиповитами-ноздар, авитаминоз-дар). Артық тамақтану нәтижесінде туындай-тын аурулар, гиперви-таминоз.			тапсырмаларын шешу	ның шешімін бағалау
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Фастфуд: адам денсаулығына әсері және онымен байланысты туындайтын аурулардың алдын алу. Тағамнан улану және оның алдын алу. **БӨЖ тапсырмасы:** 1. Фастфуд ұғымы, оның пайда болу және даму кезеңдері, әлем мен Қазақстанда таралуы мен танымалдылығын зерделеңіз. 2. Статистикалық талдау жасаңыз: әлем елдері мен Қазақстанда семіздіктің таралу деңгейі (ДСҰ деректері бойынша), ДСИ есептеңіз. 3. Дұрыс емес тамақтанумен	Фастфудтың анықтамасы. Әлемде және Қазақстанда таралу тарихы. Фастфуд тағамдарының типтік құрамы: Калориялығы және қоректік құндылығы. Фастфудты үнемі тұтынудың ағзаға әсері: Семіздік. Эпидемиологиялық деректер: ДДСҰ бойынша семіздіктің ДСИ (дене массасының индексі) арқылы жіктелуі: Инсулинге төзімділік және 2 типті қант диабеті. Атеросклероз және гипертониялық ауру. Асқазан-ішек жолдары (АІЖ) аурулары. Психологиялық аспектілері (тағамға тәуелділік, артық тамақтану). Медицина қызметкерлерінің ауру зардаптарының алдын алудағы рөлі. Дұрыс тамақтану дағдысын қалыптастырудың қазіргі заманғы тәсілдері. Тамақтан уланудың жіктелуі.	ОН1 ОН4	2/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	байланысты негізгі аурулар-ға сипаттама беріңіз:2 типті қант диабеті Атеросклероз Артериялық гипертензия. 4. Өмір салтымен байланысты туындайтын қауіп факторла-рының рөлін негіздеп беріңіз: Теңгерілмеген тамақтану Физикалық белсенділіктің төмендігі Гиподинамия Темекі шегу және ішімдік қолдану. 5. Фастфуд өнімдерін тұтыну мен метаболика-лық синдромның арасындағы байланысты анықтап беріңіз	Тамақтан уланудың себептері. Тамақтан уланудың алдын алу шаралары.				
5-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы.	Әр түрлі жас кезеңін-дегі балалардың дамуы мен өсу ерекшеліктері. Балалар мен жасөспі-рімдердің денсаулығы және оны шарттайтын факторлар. Балалар арасында алдын-алу іс-шаралар кешенін ұйым-дастыру және өткізу.	ОН1 ОН2	1	Дәріс-Шолу	Кері байланыс (сұрақ- жауап)
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Балалар ағзасының өсуі мен дамуының негізгі заңдылықтары.	Балалар ағзасының өсу мен даму заңдылықта-ры. Өмірлік циклдің кезеңдері. Жеке даму үдерістерінің кезеңділі-гінің жіктелуі (жас топтары).Балалардың денсаулығына профи-	ОН1 ОН2 ОН3	4	Теориялық сұрақтарды талқылау, ситуациялық есепті шешу	ауызша сұрау ситуациялық есептердің шешімін бағалау

	Жас ерекшелік кезеңдері.	лактикалық тексерулер арқылы медициналық бақылау жүргізу. Санитариялық-ағарту жұмысының ерекшеліктері				
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Балалар ағзасы мен қоршаған ортаның өзара әрекеттесу негіздері. **БӨЖ тапсырмасы:** 1.Қоршаған орта факторла-рының баланың денсау-лығына әсерін зерттеу. 2.Бала ағзасының қоршаған орта факторларына сезімталдығын анықтайтын негізгі ерекшелік-терін атап өтіңіз. 3.Қоршаған орта-ның гигиеналық маңызды фактор-ларын сипаттаңыз (температура, ылғалдылық, жарық, шу, ауа мен судың ластануы және т.б.). 4.Қолайсыз экологиялық факторлардың әсерінен балалар-да пайда болатын жедел және созылмалы ауруларға мысал-дар келтіріңіз.	Қоршаған орта факторларының бала денсаулығына әсері. "Денсаулық " ұғымы, оның критерийлері. Денсаулық топтары. Балалардың денсаулы-ғын қалыптастырушы факторлар.Балалардың денсаулық көрсеткіш-тері. Балалар медицина-лық ұйымдарында жұқпалы аурулардың алдын алу үшін жүргізі-летін эпидемияға қарсы іс-шаралар.	ОН1 ОН2 ОН3	1/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	5.Денсаулық топтарын; балалардың денсаулығын қалыптастыратын факторларды. атаңыз;					
6-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Емдеу-алдын алу ұйымдарының гигиенасы. Медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетумен байланысты туындайтын инфекцияларды инфекциялық бақылау.	ЕАҰ гигиенасының мақсаты мен міндеттері. ЕАҰ-н орналастыруға және жоспарлауға қойылатын гигиеналық талаптар. Аурухана учаскесін таңдауға және оның орналасуына қойылатын гигиеналық талаптар. Аурухана құрылыс жүйелерінің гигиеналық сипаттамасы. Аурухана бөлімшелерінің санитариялық-гигиеналық тәртібі. Медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекциялардың анықтамасы мен жіктелуі. Алдын алу және эпидемияға қарсы шаралар.	ОН1 ОН2	1	Дәріс-Шолу	Кері байланыс (сұрақ- жауап)
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: ЕПҰ гигиенасы. ЕПҰ мамандандырылған бөлімшелерінің ішкі орналасуын гигиеналық бағалау. Медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетумен байланысты туындайтын инфекцияларды инфекциялық бақылау.	ЕПҰ гигиенасының мақсаттары мен міндеттері. Емдеу-алдын алу ұйымдарын жобалаудың гигиеналық негіздері. Негізгі және қосалқы бөлімшелердің жоспарлануына,жабдықталуына, жарықтандырылуына қойылатын гигиеналық талаптар. Медициналық көмек көрсетуге байланысты инфекциялардың анықтамасы мен жіктелуі. Алдын алу және эпидемияға қарсы шаралар.	ОН1 ОН2	4	Теориялық сұрақтарды талқылау, тест тапсырмаларын шешу	ауызша сұрау Тест тапсырмаларының шешімін бағалау

	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Емдік-профилакти-калық ұйымдарда-ғы медициналық қызметкерлердің еңбек гигиенасы. **БӨЖ тапсырмасы:** 1.Медицина қызметкерлерінің әртүрлі санатта-рына тән зиянды және қауіпті еңбек факторларының негізгі топтарын тізімдеңіз (дәрігерлер, медбикелер, зертханашылар және т.б.). 2. Операциялық бөлмелердегі, зертханалардағы, қабылдау бөлім-шелеріндегі, стационарлардағы еңбек жағдайла-рына гигиеналық сипаттама беріңіз. 3. Биологиялық материалмен жұмыс істеу кезінде медицина-лық қызметкер-лерді жеке және ұжымдық қорғау шараларын сипаттаңыз. 4. Медицина қызметкерлерінің еңбек гигиенасын реттейтін норма-тивтік құжаттарды (СанЕмН, Денсау-лық сақтау минис-	ЕПҰ-дағы медицина-лық қызметкерлердің еңбек жағдайларының ерекшеліктері .ЕПҰ-дағы қауіпті және зиянды физикалық, химиялық, биология-лық факторлармен байланыста жұмыс істейтіндердің еңбегін қорғау және техника қауіпсіздігі.	ОН1 ОН2	1/5	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	трлігінің бұйрық-тары және т.б.). атаңыз. 5. Медицина қызметкерлерінің кәсіби аурулары дегеніміз не? Мысалдар. Олар-дың алдын алу жолдары.					
7-күн	**Тәжірибелік сабақ.** **Тақырыбы:** Еңбек гигиенасы мен физиологиясы-ның негіздері. Түрлі бейіндегі медицина қызметкерлерінің денсаулығына әсер ететін кәсіби зияндылықтардың жағымсыз әсерлерінің алдын алу**.**	Өндірістік орта мен еңбек үрдісінің негізгі факторларына гигие-налық сипаттама. Шаршау. Қажу. Еңбек үрдісінің факторлары-на байланысты туын-дайтын шаршаудың, қажудың алдын алу. Алдын алудың негізгі бағыты. Медициналық профилактика-денсаулық сақтау жүйесі арқылы жүзеге асырылатын шаралар жүйесі. Еңбек және демалыс режимін рационализациялау. Шаршаудың алдын алу. Рационалды тамақтану. Радиациялық қауіпсіздік мәселелері. Ұйымдарда еңбек гигиенасы мәселелерін оқыту және насихаттау.	ОН1 ОН4	3	ауызша сұрау	Бағалау парағы
	ОБӨЖ/БӨЖ **Тақырыбы:** Өндірістік микро-климат және қолайсыз микро-климаттық жағдайларға байланысты аурулардың алдын алу. **БӨЖ тапсырмасы**:	Өндірістік шаң зиянды фактор ретінде, жағым-сыз әсерлердің алдын алу.Өндіріс жағдайын-дағы шу, инфрадыбыс, ультрадыбыс. Діріл зиянды және қауіпті өндірістік фактор ретінде. Лазерлік сәуле-лену. Иондаушы емес сәулеленудің адам	ОН1 ОН4	2/5	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

kzskma.edu.kz

	1.Физикалық және химиялық зиянды өндіріс-тік факторларды зерттеу. 2. Шу, инфра-дыбыс, ультра-дыбысқа гигие-налық сипаттама беріңіз. 3. Дірілдің түр-лері, әсер ету көздері мен механизмдері туралы; қорғау және алдын алу шаралары туралы айтып беріңіз. 4. Келесі сұрақ-тарға жазбаша жауап беріңіз: өндірістік шаңның түрлері; ағзаға ену жолдары және патогенетикалық әсерлері. 5. Лазерлік сәулеленудің негізгі сипатта-маларын, зақымдау механизмдерін көрсетіңіз.	ағзасына жағымсыз әсерінің алдын алу.				
	Аралық бақылау-2	4-7 тақырып дәрістері, практикалық сабақтар және БӨЖ материалда-ры бойынша білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалау.	ОН1 ОН2 ОН3 ОН4		Тестілеу	Тестілік бақылау, тексеру парағы
8-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Медициналық ұйымдардағы жұқпалы аурулардың эпидемиологиясы.	Эпидемиологияның басқа ғылымдармен байланысы. Эпидеми-ологиялық қызметтің ерекшелігі. Эпидемио-логияның мақсаты мен міндеттері.Медицина-	ОН1 ОН2 ОН3 ОН4	1	Дәріс-Шолу	Кері байланыс (сұрақ- жауап)

	Иммунопрофилактика жұқпалы аурулармен күресу әдісі ретінде.	лық ұйымдардағы инфекциялық бақылаудың негізгі қағидалары. Жұқпалы аурулармен күресудегі иммунопрофилактиканың маңызы. Белсенді, пассивті иммундау. Вакциналардың түрлері. Профилактикалық егу күнтізбесі. Халыққа профилактикалық егулерді жоспарлау және жүргізу.				
	Тәжірибелік сабақ Тақырыбы: Медициналық ұйымдардағы эпидемиялық үрдісті басқару**.** Эпидемиология және эпидемиялық үрдістің негіздері. Жұқпалы аурулардың иммунопрофилактикасы.	Эпидемиологиялық және инфекциялық бақылау. Эпидемиологиялық және инфекциялық бақылаудың міндеттері мен мақсаттары. Жұқпалы ауру, эпидемиялық үрдіс, эпидемия туралы түсінік. Жұқпалы аурулардың қазіргі таңдағы жіктемесі. Эпидемиялық үрдістің кезеңдері (инфекция көзі – берілу механизмі – сезімтал ағза). Инфекцияларды бақылаудағы медициналық ұйымдардың рөлі. Инфекциялық қауіпсіздікті ішкі бақылауды ұйымдастыру.Клиникалық-эпидемиологиялық қызметтің рөлі.Бақылау формалары мен әдістері. Жұқпалы аурулармен күресте иммунопрофилактиканың маңызы. Белсенді, пассивті иммунизация. Вакциналардың түрлері.	ОН2 ОН3 ОН4	3	Теориялық сұрақтарды талқылау, дебат	ауызша сұрау

	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Эпидемиялық үрдіс туралы заманауи ілім. **БӨЖ тапсырмасы:** 1.Келесі сұрақтар бойынша теория-лық материалды зерттеңіз: Эпидемиялық үрдіс туралы түсінік. Эпидемиялық үрдістің пайда болу және тоқтау шарттары. Эпидемиялық үрдістің көріну формалары. 2.Эпидемиялық үрдістің дамуын-дағы сыртқы және ішкі ортаның рөлін атаңыз. 3. Е.Н.Павловс кий бойынша табиғи ошақты-лықтың анық-тамасын беріңіз. 4. Табиғи ошақ-тың негізгі компо-ненттерін атаңыз. 5. Табиғи ошақты аурулардың кемінде үш мысалын келтіріңіз	Эпидемиялық үрдіс туралы ілім, оның құрылымы, көріну формалары. Л.В. Громашевскийдің эпидемиялық үрдіс туралы ілімі. Е.Н. Павловскийдің табиғи ошақ туралы ілімі. Табиғи ошақ анықтамасы. Аурухана жағдайында эпидемиялық үрдістің даму механизмі мен ерекшеліктері.	ОН2 ОН3 ОН4	1/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы
9-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Тыныс алу жолдарының инфекциялары	Аэрозольді берілу механизмі бар антропоноздардың эпидемиологиясы (дифтерия, скарлатина, көкжөтел, менингококк инфекциясы, туберку-лез, қызылша, паротит,	ОН2 ОН3 ОН4	1	Дәріс-Шолу	Кері байланыс (сұрақ- жауап)

		қызамық, желшешек, тұмау және т.б. жедел респираторлық инфекциялар) алдын алу. Медициналық ұйымдардағы эпидемияға қарсы іс-шаралар.				
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Тыныс алу жолдарының инфекцияларына эпидемиологиялық сипаттама..	Аэрозольді тасымалдау механизмі бар антропонздардың эпидемиологиясы және профилактикасы (туберкулез, қызылша, паротит, қызамық, желшешек, тұмау және басқа да жіті респираторлық инфекциялар). Эпидемияға қарсы іс-шара..	ОН2	3	Теориялық сұрақтарды талқылау, Тест тапсырмаларын шешу	Ауызша сұрау Тест тапсырмаларын шешуді бағалау
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Тыныс алу жолдарының инфекциясы-дифтерия, скарлатина, көкжөтел, менингококк инфекциясы. **БӨЖ тапсырмасы:** 1.Күл ауруы кезіндегі эпидемиологиялық үрдістің ерекшеліктерін, алдын-алу және эпидемиологиялық бақылау әдістерін зерделеңіз. 2. Жәншау (скарлатина) эпидемиологиясын, клиникалық көріністерін, алдын алу және күресу шараларын зерделеңіз.	Тыныс алу жолдарының инфекцияларының эпидемиологиясы (дифтерия-күл, скарлатина-жәншау, көкжөтел, менингококк инфекциясы).Инфекция көздері және берілу механизмдері. Эпидемиялық үрдістің сипаттамасы (маусымдық, қауіпті аймақтар, таралу жолдары). Аурудың клиникалық формалары және олардың көріністері. Спецификалық және спецификалық емес алдын алу әдістері. Сіздің аймағыңыздағы тыныс алу жолдары инфекцияларының жиілігі туралы заманауи деректер. Алдын алу және эпидемияға қарсы шаралар. Эпидемиологиялық бақылауды ұйымдастыру және індеттің	ОН2 ОН3 ОН4	2/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	3. Көкжөтелдің эпидемиология-сын, клиника-лық көріністерін және алдын алу әдісте-рін зерделеңіз. 4. Тыныс алу жолдарының инфекциясының таралуының алдын алуға бағытталған шараларды тізімдеңіз. 5. Менингококк инфекциясының эпидемиология-сын, клиникалық көріністерін, алдын алу және бақылау шарала-рын зерделеңіз.	өршуі кезіндегі іс-шаралар.				
10-күн	**Дәріс.** **Тақырыбы:** Ішек инфекцияларының эпидемиологиясы.	Ішек инфекциясы қоздырғышы көздерінің эпидемиологиялық сипаттамасы. Эпиде-миялық үрдістің көрі-ністері. Ішек инфекция-ларының алдын алу және эпидемияға қарсы іс-шаралар.	ОН2 ОН3 ОН4	1	Дәріс-Шолу	Кері байланыс (сұрақ- жауап)
	Тәжірибелік сабақ. **Тақырыбы:** Бактериялық ішек инфекциясы.	Этиологиясы және патогенезі. Ішек инфекцияларының негізгі берілу жолдары. Сальмонеллез, шигеллез (дизентерия), тырысқақ, кампилобактериоз, иерсиниоз. Эпидемияға қарсы іс-шаралар	ОН2 ОН3 ОН4	4	Теориялық сұрақтарды талқылау, дебат	Ауызша сұрау
	ОБӨЖ/БӨЖ **Тақырыбы:** Вирустық және протозойлық ішек инфекциялары. Жобаға бағыттап	Этиология және патоге-незі. Ішек инфекцияла-рының негізгі берілу жолдары мен көздері. Вирустық инфекция-лар-ротавирустар, норо-	ОН2 ОН3 ОН4	1/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру. Ғылыми мақалаларды талдау.	БӨЖ тексеру-парағы

	оқыту. **БӨЖ тапсырмасы**: 1.Вирустық ішек инфекцияларының этиологиясын, эпидемиология-сын, клиникалық көріністерін және алдын алу шарала-рын зерделеңіз. 2. Вирустық ішек инфекцияларының негізгі қоздыр-ғыштарын анық-таңыз (ротавирус-тар, аденовирус-тар, норовирустар және т.б.). 3.Эпидемиология-лық үрдістің ерекшеліктерін түсіндіріңіз (сезімталдық, қауіп контин-генті, Маусымдық). 4.Лямблиоз және амебиаздың эпидемиология-лық ерекшелік-терін, берілу жолдарын, күресу шараларын зерделеңіз. 5. Протозой инфекцияларының таралуын болдыр-мау үшін негізгі сан – гигиеналық шараларды тізімдеңіз.	вирустар, астровирус-тар. Вирустық ішек инфекцияларының клиникалық көріністері. Арнайы және арнайы емес алдын алу әдісте-рі. Протозойлық инфекциялар- амебиаз, лямблиоз.Эпидемиоло-гиялық сипаттамасы: қауіп контингенттері, маусымдылық, таралуы.				
	Аралық бақылау-1	8-10 тақырып дәрістері, практикалық сабақтар және БӨЖ материалда-ры бойынша білім алушылардың білімі	ОН2 ОН3 ОН4		Тестілеу	Тестілік бақылау, тексеру парағы

		мен дағдыларын бағалау.				
11-күн	**Дәріс. Тақырыбы:** Бруцеллездің, сіреспенің, сібір жарасының, құтырудың эпидемиология-лық аспектілері.	Бруцеллез, сібір жарасы, құтырудың этиологиясы, эпидемия-лық үрдістің сипатта-масы, эпидемияға қарсы және профилак-тикалық шараларды ұйымдастыру. Эпидемиологиялық бақылау қағидалары.	ОН2 ОН3 ОН4	1	Дәріс-Шолу	Кері байланыс (сұрақ- жауап)
	Тәжірибелік сабақ. Тақырыбы: Бруцеллез, сіреспенің алдын алу және эпидемиялогия-лық бақылау.	Бруцеллез, сіреспе кезіндегі эпидемиялық үрдістің этиологиясы, сипаттамасы, эпидемия-ға қарсы және алдын алу іс-шараларын ұйымдастыру. Эпиде-миологиялық бақылау қағидалары. Сіреспе және бруцеллезге арналған профилакти-калық және эпидемияға қарсы іс-шаралар.	ОН2 ОН3 ОН4	3	Ситуациялық есепті шешу	Ситуациялық есептерді шешуді бағалау
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Қазақстан Республикасында бруцеллезді және құтыруды эпидемиология-лық бақылау және алдын алу. **БӨЖ тапсырмасы**: 1. Құтыру ауруы-ның эпидемио-логиясын, клини-касын, диагности-касын және ҚР-да болып жатқан жағдайларға талдау жасаңыз. 2. Бруцеллез және құтыруға қарсы мемлекеттік	Бруцеллездің алдын алудың ғылыми және ұйымдастырушылық негіздерін игерудегі эпидемиологиялық ерекшеліктер. Сібір жарасы мен құтыру кезінде эпидемияға қарсы және алдын алу іс-шараларын ұйымдас-тыру. Эпидемиология-лық бақылау қағидалары.	ОН2	1/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	деңгейде қабылданған шараларды атаңыз және бағалаңыз. 3. "Патогендік" және "вируленттілік" ұғымдарына анықтама беріңіз. Олар қандай қасиетімен ерекшеленеді? 4. Сібір жарасы мен құтыру эпидемиологиясының ерекшеліктерін, сондай-ақ осы аса қауіпті инфекциялардағы профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар жүйесін зерделеңіз. 5.Эпидемиологиялық бақылауға анықтама беріңіз. Бұл үрдіс нені қамтиды? Санитариялық қадағалау мен мониторингтен айырмашылығы неде? Эпидемиологиялық бақылаудың негізгі міндеттері					
12-күн	**Тәжірибелік сабақ.** **Тақырыбы:** АИТВ-инфекциясының эпидемиологиялық ерекшеліктері. Вирустық гепатиттерді инфекциялық	Эпидемиялық үрдіс. Инфекция қоздырғыштарының көздеріне, берілу жолдары мен факторларына сипаттама. АИТВ инфекциясы кезінде профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шаралар.Фекальды-ауыз арқылы берілетін	ОН2 ОН3 ОН4	3	Теориялық сұрақтарды талқылау, Тест тапсырмаларын шешу	Ауызша сұрау Тест тапсырмаларын шешуді бағалау

	бақылаудың ерекшеліктері	вирусты гепатиттердің (А, Е) және қарым-қатынас барысында жасанды жолмен берілетін вирусты гепатиттердің (В, С, D) эпидемиологиясы. Берілу механиз-мдері мен жолдары. Медицина қызметкер-лері арасындағы вирусты гепатиттердің алдын алу шаралары және оларға эпидемио-логиялық сипаттама.				
	ОБӨЖ/БӨЖ Тақырыбы: Гельминтоздар мен биогельмин-тоздар кезіндегі эпидемиология-лық бақылауды ұйымдастыру. Дезинфекция, стерилизация. **БӨЖ тапсырмасы:** 1.Гельминтоздар мен биогельмин-тоздардың эпиде-миологиялық сипаттамасын беріңіз. 2. Гельминтоздар, биогельминтоздар дың негізгі топта-рын, олардың эпидемиология-лық ерекшелікте-рін, берілу жолда-рын және алдын алу шараларын зерделеңіз. 3.Биогельминт-терге жататын гельминттердің негізгі топтарын	Әртүрлі гельминтоздар мен биогельминтоздар топтарының эпидемио-логиялық сипаттамасы. Гельминтоздар мен биогельминтоздардың этиологиясы. Гельминттер мен биогельминттердің жіктелуі. Адамның негізгі биогельминтоз-дары. Аралық иелері мен берілу факторлары-ның рөлі. Гельминтоздар мен биогельминтоздар ошақтарында эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдас-тыру ерекшеліктері. Гельминтоздар мен биогельминтоздардың алдын алу мәселелері жөнінде тұрғындарға гигиеналық тұрғыдан тәрбие беру және оқыту. Дезинфекция, стерили-зация және антисепти-калық ұғымдар. Дезинфекция әдістері. Инфекциялық қауіпсіз-	ОН2 ОН3 ОН4	1/6	Презентация қорғау, тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру	БӨЖ тексеру-парағы

	атаңыз және әрбір түріне (нематод-тар, цестодтар, трематодтар) мысал келтіріп, олардың қоздыр-ғыштарын көрсетіңіз. 4.Биогельмин-тоздардың алдын алуда гигиеналық тәрбиенің рөлін түсіндіріңіз. 5. Адамдар арасында кең таралған биогель-минтоздарды және олардың әрқай-сысының қоздыр-ғыштары мен белгілеріне қысқаша сипаттама беріңіз.	діктің мақсаты мен маңызы. Дезинфекция, стерилизацияны жүзеге асыру принциптері, ережелері мен кезеңдері.				
	Аралық бақылау-2	11-12 дәріс, практика-қ сабақ және БӨЖ материалы бойынша білім алушылар білімі мен дағдыларын бағалау.	ОН1 ОН2 ОН3 ОН4		Тестілеу	Тестілік бақылау, тексеру парағы

Аралық аттестаттауды дайындау және өткізу: 15 сағат

9.	**Оқыту және бақылау әдістері**	
9.1	Дәріс	Кіріспе, шолу, мәселелік. Кері байланыс (сұрақ-жауап)
9.2	Тәжірибелік сабақ	Теориялық сұрақтарды талқылау, Тест тапсырмаларын шешу, ситуациялық есептерді шешу.Дебат. Ауызша сұрау Тест тапсырмаларын шешуді бағалау. Ситуациялық есептерді шешуді бағалау.
9.3	ОБӨЖ/БӨЖ	Презентация қорғау,тест тапсырмаларын және жағдайлық есептерді құрастыру, ғылыми мақалаларды талдау. БӨЖ тексеру-парағы
9.4	Аралық бақылау	Тестілеу. Тестілік бақылау, тексеру парағы

10. Бағалау критерийлері					
10.1. Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері					
ОН №	**Оқыту нәтижелері**	**Қанағаттанар-лықсыз**	**Қанағаттанар-лық-**	**Жақсы**	**Өте жақсы**

kzskma.edu.kz

1ОН	Қоршаған ортаның физикалық, химиялық және биологиялық факторларының адам денсаулығына әсерін талдау және санитариялық-гигиеналық іс-шараларды әзірлеу үшін биомедициналық ғылымдар саласындағы білімін қолданады.	Талдау жүргізу үшін жеткілікті білімді көрсете алмайды. Өзіндік көзқарас танытпайды, бағалау мен қорытынды жасауға қабілетті емес.	Дәлелдемелері әлсіз, логикалық қателіктер бар, терминологияны қолдануы шектеулі. Өзіндік жұмыс жасау деңгейі төмен, оқытушының көмегін қажет етеді.	Жалпы түсінік бере алады және білімді шағын қателіктермен қолданады. Тұжырымдауы негізінен қисынды, бірақ стильдік немесе терми-нологиялық қателіктер кездеседі.	Орта фактор-ларының әсерін бағалау үшін анатомия, физиология, микробиология, экология, эпидемиология бойынша білімдерін сенімді қолданады.
2ОН	Науқастың жеке ерекшеліктері мен эпидемиологиялық қауіп-қатерлерді ескере отырып, кең таралған аурулардың алдын алудың бастапқы және екінші реттік шараларын, оның ішінде санитариялық-ағартушылық жұмыстарды өңдейді және жүзеге асырады.	Алдын алу шараларын тиісті түрде ұсына алмайды; ұсыныстар тапсырмаға сәйкес келмейді. Ағартушылық жұмыстың рөлі мен формаларын түсінбейді.	Жалпы түсінігі бар, бірақ ағартушылық жұмысты нақты жағдайға бейімдей алмайды. Дәлелдердің шектеулі жиынтығын пайдаланады, коммуникативтік дағдылары әлсіз дамыған.	Алдын алу шараларын әзірлейді, негізгі аспектілерді қамтиды, бірақ эпидемиологиялық деректер мен жеке факторларды егжей-тегжейлі ескермейді.	Ауруды, эпидемиологиялық деректер мен науқастың ерекшеліктерін ескере отырып, негізделген және нақты бастапқы және екінші профилактикалық шараларды өңдейді..
3ОН	МККБ инфекциялардың алдын алу шараларын, медициналық қалдықтармен жұмыс істеу және жеке қорғаныш құралдарын қолдануды қоса алғанда, инфекция-лық және эпидеми-ологиялық қауіпсіз-дік ережелерін сақтайды.	Қалдықтармен жұмыс істеу ережелерін білмейді, қауіпсіздік талаптарын бұзады. МККБ инфекциялардың алдын алу шараларын орындамайды немесе дұрыс орындамайды.	Жалпы түсінігі бар, бірақ жүйелі түрде қателіктер жібереді. Ережелерді ішінара сақтайды, сыртқы бақылауды қажет етеді.	қалдықтарды жіктеу немесе жою барысында жеке қателіктер жіберсе де, негізінен дұрыс жұмыс істейді. Тәуекелдерді ескереді, бірақ, кейде өзін аудиторияда бірқалыпты ұстауға бейімдемейді.	МКБИ-ң алдын алу шараларын (антисептика, дезинфекция, асептика, қол гигиенасы және т.б.) хаттамаға сәйкес сенімді орындайды.

4ОН	Салауатты өмір салты, тамақтану, гигиена, жұқпалы және жұқпалы емес аурулардың алдын алу мәселелері бойынша жеке және топтық кеңес береді.	Мазмұны тақырыпқа сәйкес келмейді немесе шындыққа жанаспайтын/ғылыми негізі жоқ ақпаратты қамтиды. Ұсынылған ұсынымдар тәжірибеге сәйкес емес немесе сенімсіз.	Ақпаратты тыңдаушыларға бейімдеуі әлсіз; материал әрқашан түсінікті немесе орынды бола бермейді. Ақпарат шектеулі, толық емес; материалды жеткізу реті бұзылған.	Сабақтың мәнін қарапайым әрі түсінікті түсіндіреді, белсенді тыңдау тәсілдерін қолданады. Тыңдаушылар-ға ішінара бейімделген жалпы ұсынымдар ұсынады.	СӨС, дұрыс тамақтану, гигиена, ЖА және ЖЕА-дың алдын алу сияқты барлық негізгі аспектілерді толық ашады; ақпарат ғылыми негізделген және аудиторияға бейімделген.

10.2 Бағалау әдістері және критерийлері		
Тәжірибелік сабаққа арналған тексеру парағы		
Бақылау түрі	**Баға**	**Бағалау критерийлері**
Ауызша сұрау	Өте жақсы А (4,0;95-100%) А-(3,67; 90-94%)	– Білім алушы жауап беру кезінде оқытылатын пәннің теорияларын, тұжырымдамаларын және бағыттарын басшылыққа алып, оларға сыни баға бере алса, сонымен қатар басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін пайдалана отырып қатеніксіз жауап берсе қойылады - Білім алушы жауап беру кезінде қандай да бір қателіктер жібермеді, зерттелетін пәннің теорияларын, тұжырымдамалары мен бағыттарын басшылыққа алды, оларға сыни баға берді, бірақ басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін пайдалануда кемшіліктер жіберді
	Жақсы В+ (3,33; 85-89%); В (3,0; 80-84%) В- (2,67; 75-79%) С+ (2,33; 70-74%)	- білім алушы жауап беру кезінде өрескел қателіктер жібермеді, сенімді білім көрсетті, бірақ өзі түзеткен ең аз қателіктер жіберді, оқуда дербестік көрсетті. - білім алушы теорияны жақсы түсінеді, есептерді шеше алады, күрделі сұрақтарға жауап беруде қиындықтар болды, өзі түзеткен бірнеше рет дәлсіздіктерге жол берді. - білім алушы жауап беру кезінде тапсырмаларды шеше алатындығын көрсетті, бірақ әрдайым дұрыс шеше бермейді, өзі түзеткен принципті емес қателіктер жіберді, мұғалімнің көмегімен бағдарламалық материалды ішінара жүйелей алды - білім алушы материалды негізгі түсінуді қиындықпен қолданатынын көрсетті, жауап беру кезінде өзі және оқытушы түзеткен бірнеше рет дәлсіздіктер мен принципті емес қателіктер жіберді, қосымша қолдау мен түсіндіруді қажет етеді
	Қанағаттанар-лық С (2,0;65-69%)	- білім алушы материалдың негізгі білімін көрсетті, бірақ қолданудағы проблемалармен жауап беру кезінде түбегейлі қателіктер жіберді, ойларды үстірт баяндайды, жауаптарды әлсіз дәлелдейді, материалды жүйелеуде үлкен қиындықтарға тап болды.

	С- (1,67;60-64%) Д+ (1,33;55-59%) Д (1,0; 50-54%)	--білім алушы теорияны шектеулі түсінуді көрсетті, бірнеше рет түбегейлі қателіктер жіберді, тек оқытушы көрсеткен оқу әдебиеттерімен шектелді, материалды жүйелеуде үлкен қиындықтарға тап болды - білім алушы материалды нашар түсінетіндігін көрсетті, тапсырмалардың көпшілігі қателіктермен орындалды, өз ойларын айту қиынға соғады, айтарлықтай қолдауды қажет етеді. - білім алушы материалдың беткейлік білімін көрсетті, көптеген түбегейлі қателіктер жіберді, елеулі қателіктермен есептерді шешеді, жауапты қисынды түрде айта алмайды.Тұрақты бақылау мен қолдауды қажет етеді
	Қанағаттанар-лықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	-Жауап беру кезінде білім алушы өрескел қателіктер жіберді, сабақ тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттерді пысықтамады, ғылыми терминологияны қолдана алмады - білім алушы сұрақтарға жауап беруде өрескел қателіктер жіберді, сабақ тақырыбы бойынша материалдың едәуір бөлігін білмейді, пәннің негізгі ұғымдарын білмейді.

Тест тапсырмаларын шешу	**білімді бағалаудың көпбалдық жүйесіне сәйкес бағаланады**

Ситуациялық есептерді шешу	Өте жақсы А (4,0;95-100%) А-(3,67;90-94%)	Білім алушы жағдайды түсінеді. оқытылатын пән бойынша теорияларға, тұжырымдамаларға және бағыттарға бағдарланады және оларға сыни баға береді, басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін пайдаланады. Шешім дұрыс көрсетілді, барлық әрекеттер дәйекті түрде сипатталды, жауап беру кезінде ешқандай қателіктер, дәлсіздіктер жібермеді - білім алушы есептің шешімін дұрыс тұжырымдады, іс-қимылдың накты кезеңдері дұрыс көрсетілді, есептің шешіміне жауап беру кезінде қисынды, дұрыс негіздеді, бірақ теориялық сұрақтарға жауап беруде шамалы қиындықтарға тап болды
	Жақсы В+(3,33;85-89%) В (3,0; 80-84%) В-(2,67; 75-79%) С+(2,33;70-74%)	- білім алушы мәселені дұрыс белгіледі, ұсынылған шешім жағдайға сәйкес келеді, бірақ әрекеттер тізбегі толық емес, жауап беру кезінде дөрекі қателіктер жібермеді, принципті емес дәлсіздіктерге жол берді. - білім алушы мәселені дұрыс белгіледі, ұсынылған шешім жағдайға сәйкес келеді, бірақ әрекеттер тізбегі толық емес, жауап беру кезінде өрескел қателіктер жібермеді немесе білім алушының өзі түзеткен негізгі қателіктер, - білім алушы мәселені дұрыс белгіледі, ұсынылған шешім жағдайға сәйкес келеді, бірақ шешімнің негіздемесі толық емес, жауап беру кезінде білім алушының өзі түзеткен түбегейлі қателіктерді жіберді, оқытушы көмегімен бағдарламалық материалды жүйелей алды

		- білім алушы мәселені дұрыс белгіледі, ұсынылған шешім жағдайға сәйкес келеді, бірақ толық ойластырылмаған, жеке дәлсіздіктер немесе жеткіліксіз толық жауаптар бар.
	Қанағаттанар-лық С (2,0;65-69%) С-(1,67;60-64%) Д+(1,33;55-59%) Д(1,0; 50-54%)	-Білім алушы жағдайды шешуді ұсынды, негізгі мәселе көрсетілген, бірақ дұрыс тұжырымдалмаған, шешім жағдайға ішінара сәйкес келеді, жауап беру кезінде дәлсіздіктер мен принципті емес қателіктер жіберді. -білім алушы негізгі проблеманы көрсетті, жағдайға ішінара сәйкес келетін жағдайды шешуді ұсынды, жауап беру кезінде дәлсіздіктер мен принципті емес қателіктер жіберді, тек оқытушы көрсеткен оқу әдебиеттерімен шектелді, - білім алушы мәселені шешуде материалдың үстірт екенін көрсетті, тапсырманы түсіну анық емес, шешім толық емес, жауап беру кезінде оқытушының жетекші сұрақтарын талап ететін дәлсіздіктер мен принципті емес қателіктер жіберді, - білім алушы мәселені шешкен кезде жағдайға талдау жүргізбеді, жағдайды шешудің негіздемесі әлсіз, тактиканы таңдау түсініксіз, шешім жағдайға ішінара сәйкес келеді, жауап беру кезінде дәлсіздіктер мен принципиалды емес қателіктер жіберді, тек оқу әдебиеттерімен шектелді.
	Қанағаттанар-лықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	- Білім алушы жауап беру кезінде түбегейлі қателіктер жіберді, сабақ тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттерді пысықтамады; пәннің ғылыми терминологиясын қолдана алмайды, өрескел стилистикалық және логикалық қателіктермен жауап береді. - жағдайдың нашарлауына әкелетін жағдайды дұрыс бағалау, мәселенің көптеген сұрақтарына жауаптар жоқ, ситуациялық мәселе шешілмеген немесе дұрыс шешілмеген.

ОБӨЖ/БӨЖ -ге арналған тексеру парағы

Презентацияны дайындау және қорғау	**Өте жақсы сәйкес бағалар:** А (4,0; 95-100%) А- (3,67; 90-94%)	-Презентация білім алушы тарапынан өз бетінше дайындалған, уақытында тапсырылған, кемінде 20 слайдтан тұрады. Кемінде 5 әдеби дереккөз пайдаланылған. Слайдтар мазмұнды, құрылымды және жинақы. Қорғау кезінде білім алушы тақырыпты терең меңгерген, материалды қисынды баяндайды, сұрақтарға жауап беру кезінде қателік жібермейді. -А бағасына ұқсас, бірақ ресімдеуде немесе жауаптарда бірен-саран мәнсіз олқылықтар болуы мүмкін, алайда бұл қорытынды бағаның сапасына әсер етпейді.

	Жақсы сәйкес бағалар: B+ (3,33; 85-89%) B (3,0; 80-84%) B- (2,67; 75-79%) C+ (2,33; 70-74%)	-Презентация өз бетінше орындалған, уақытында тапсырылған, кемінде 17 слайд бар, кемінде 4 дереккөз пайдаланылған. Материал тұтастай логикалық түрде баяндалған, білім алушы жақсы білім деңгейін көрсетеді. Ұсақ қателіктер болғанымен, олар өздігінен түзетілген. -B+ бағасымен ұқсас**,** бірақ баяндау деңгейі сенімсіздеу, талқылау кезінде оқытушының қолдауы қажет. -Презентацияның көлемі мен құрылымы талаптарға сай, бірақ ресімдеу әлсіздеу. Қателіктердің бір бөлігі білім алушы тарапынан еленбейді, жауаптары қанағаттанарлық деңгейде. -Презентация формалды түрде орындалған, слайдтардың құрылымы әлсіз, бірақ негізгі ақпарат бар. Білім алушының жауаптары толық емес, оқытушының нақтылауын қажет етеді.
	Қанағаттанарлық сәйкес бағалар: C (2,0; 65-69%); C- (1,67; 60-64%); D+ (1,33; 55-59%) D (1,0; 50-54%)	-Презентация уақытында тапсырылған, кемінде 14 слайд, 3 дереккөз қамтылған, бірақ слайдтар мазмұн жағынан әлсіз. Қорғау кезінде білім алушы принциптік қателіктер жібереді, сұрақтарға жауап беруде қиналады. -Презентацияның құрылымы әлсіз, тақырыпты үстірт меңгерген, талқылау кезінде білім алушы шатасып, негізгі түсініктерде қателіктер жібереді. -Көлемі ең төменгі талаптарға сай. Слайдтар тақырыпты жеткіліксіз ашады, білім алушының жауаптары үзік-үзік, көп қателіктермен. -Презентация формалды орындалған, баяндауда логика жоқ, тақырыпты түсіну әлсіз, сұрақтарға жауаптар нақты емес немесе мүлде жоқ.
	Қанағаттанарлықсыз FX(0,5;25-49) F (0; 0-24)	-Презентация уақытында тапсырылмаған, көлемі 11 слайдтан аз, 2-ден кем дереккөз пайдаланылған. Слайдтар мазмұнсыз, білім алушы материалды игермеген, қорғау барысында өрескел қателіктер жібереді. -Презентация мүлде жоқ немесе барлық талаптарға сәйкес келмейді. Қорғау жүргізілмеген немесе сәтсіз өткен, білім алушы тақырып бойынша тіпті базалық сұрақтарға жауап бере алмайды.

Тест тапсырмаларын құрастыру үшін тексеру парағы

Тест тапсырмаларын құрастыру	Өте жақсы А (4,0;95-100%) А-(3,67;90-94%)	-Тест тапсырмалары оқытудың мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келеді. Белгіленген мерзімде тапсырылды. Тесттің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты тұжырымдалған. Жауап алгоритмі бар. Жауаптар дұрыс белгіленген. - тест тапсырмалары оқытудың мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келеді, барлық негізгі тақырыптарды қамтиды, белгіленген мерзімде дайындалған. Тесттің негізі мазмұнды. Тест тапсырмалары нақты, дұрыс, нақты

		тұжырымдалған.. Жауап алгоритмі бар, бұл объективті бағалауға мүмкіндік береді. Жауаптарда бір кемшіліктер атап өтілді.
	Жақсы **В+(3,33;85-89%)** **В (3,0; 80-84%)** **В-(2,67; 75-79%)** **С+(2,33;70-74%)**	- тест тапсырмалары курстың негізгі тақырыптарын қамтиды, тапсырмалар нақты, дұрыс тұжырымдалған, жетекші тұжырымдарды жоққа шығарады. Тест тапсырмалары әртүрлі, әр түрлі тапсырмаларды қамтиды, жауап алгоритмі бар. Дұрыс жауаптар дұрыс белгіленген. - тест тапсырмалары курстың негізгі тақырыптарын қамтиды, тапсырмалар нақты, дұрыс тұжырымдалған, жетекші тұжырымдарды жоққа шығарады. Тест тапсырмалары әртүрлі, әр түрлі тапсырмаларды қамтиды, жауап алгоритмі бар. 1-2 бірлік тапсырмалардың дұрыс емес жауаптары бар. - тест тапсырмалары курстың негізгі тақырыптарын қамтиды, тапсырмалар нақты, дұрыс тұжырымдалған. Сенімді жауап кілттерін қамтиды. Бірқатар тест тапсырмалары тым қарапайым, тапсырма түрлері монотонды. - тест тапсырмалары курстың негізгі тақырыптарын қамтиды, тапсырмалар нақты, дұрыс тұжырымдалған. Сенімді жауап кілттерін қамтиды. Тест тапсырмалары әр түрлі болғанымен, деңгейлерге бөлу бойынша аздап жетілдірілген, қиындық деңгейі теңестірілмеген.
	Қанағаттанарлық **С (2,0;65-69%)** **С-(1,67;60-64%)** **Д+(1,33;55-59%)** Д(1,0; 50-54%)	- тест тапсырмалары пәннің негізгі тақырыптарын көрсетеді, бірақ білім алушының дағдылары мен құзыреттілігін толық тексеруді қамтамасыз етпейді. Тапсырмалар анық емес, нақты емес. Тест қарапайым тапсырмаларды қамтиды, монотонды, жауап нұсқалары әрдайым тапсырмаға грамматикалық тұрғыдан сәйкес келмейді, қателіктерден тұрады. Барлық дұрыс жауаптар дұрыс белгіленбеген - тест тапсырмалары пәннің негізгі тақырыптарын көрсетеді, бірақ білім алушының дағдылары мен құзыреттілігін толық тексеруді қамтамасыз етпейді. Тапсырмалар анық емес, екіұшты түрде тұжырымдалған, бұл тапсырманы қабылдауды қиындатады. Тест қарапайым және күрделі тапсырмаларды қамтиды, қиындық дәрежесі сақталмайды. Жауап нұсқаларының саны әрдайым сақталмайды, барлық дұрыс жауаптар дұрыс белгіленбейді - тест тапсырмалары пәннің негізгі тақырыптарын көрсетеді, бірақ білім алушының дағдылары мен құзыреттілігін толық тексеруді қамтамасыз етпейді. Бұлыңғыр тұжырымдалған тапсырмалар, пропорционалды емес күрделі, әрдайым теңдестірілмейді, онсыз қиындық

		дәрежесі, әрқашан анық емес нақты жауаптар жоқ. Барлық дұрыс жауаптар дұрыс белгіленбеген - тест тапсырмалары пәннің негізгі тақырыптарын көрсетеді, бірақ білім алушының компетенциясын толық тексеруді қамтамасыз етпейді. Тесттің негізі маңызды емес. Бұлыңғыр, дұрыс емес, нақты емес тұжырымдалған тест тапсырмалары бар. Жауап нұсқалары әр түрлі. Жауап алгоритмі бар. Барлық жауаптар дұрыс белгіленбеген.
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	Білім алушы тест тапсырмалары пәннің негізгі тақырыптарын кезінде түбегейлі қателіктер жіберді, пәннің ғылыми терминологиясын қолдана алмайды, өрескел стилистикалық және логикалық қателіктермен жауап береді. - жағдайдың нашарлауына әкелетін жағдайды дұрыс бағалау, мәселенің көптеген сұрақтарына жауаптар жоқ, ситуациялық мәселе шешілмеген немесе дұрыс шешілмеген..

Ситуациялық есептерді құрастыруды бағалау	Өте жақсы А (4,0;95-100%) А-(3,67;90-94%)	-Білім алушы материалды терең меңгерген, жағдайлық есепті толық, ғылыми дәл, логикалық және кәсіби тұрғыдан құрастырған. -білім алушы ситуациялық есепті жоғары деңгейде құрастырған, ұсақ кемшіліктер кездесуі мүмкін, бірақ жалпы мазмұны өте сапалы.
	Жақсы **В+(3,33;85-89%)** **В (3,0; 80-84%)** **В-(2,67; 75-79%)** **С+(2,33;70-74%)**	- білім алушы ситуациялық есептерді жақсы құрастырған, мазмұны тақырыпты қамтыған, логикалық және ғылыми тұрғыдан дұрыс, бірақ кейбір аспектілер толық ашылмаған. -білім алушы ситуациялық есепке қойылған талаптардың басым бөлігін орындаған, кейбір кемшіліктер бар. - жұмыс жақсы деңгейде, бірақ логикалық немесе мазмұны жағынан әлсіз тұстары бар. - талаптардың негізгі бөлігі орындалған, алайда жұмыстың мазмұн тереңдігі жеткіліксіз.
	Қанағаттанарлық **С (2,0;65-69%)** **С-(1,67;60-64%)** **Д+(1,33;55-59%)** Д(1,0; 50-54%)	-білім алушы жұмысты орташа деңгейде орындаған, маңызды элементтері жеткіліксіз ашылған. -жұмыс шынайы, бірақ айтарлықтай кемшіліктері бар. -білім жеткілікті, алайда мазмұндық қателер көп. -ең төменгі талаптарға сәйкес, бірақ логикалық немесе ғылыми қателер өте көп.
	Қанағаттанарлықсыз **FX (0,5; 25-49%)** **F (0; 0-24%)**	- жұмыс талаптарға сәйкес емес, негізгі элементтер жоқ немесе өрескел қателер көп. -жұмыс орындалмаған немесе мазмұны бағалауға жарамсыз.

Ғылыми мақалаларды талдау(RBL- research-based learning элементтері)

Ғылыми мақалаларды талдау (RBL элементі - research-based learning)	
Бағасы	**Бағалау критерийлері**
Өте жақсы А (95 – 100%) А - (90 – 94%)	Ғылыми әдебиеттерді шолу көздерінің мәліметтер базасын таңдады. Мақсаттар мен міндеттерді анықтады. Іздеуді жоспарлау және талдау әдістерін көрсетті. Ғылыми мақалаларға талдау жүргізді. Талдайтын тақырыптың негізгі мәселелері мен сұрақтары бойынша зерттеу нәтижелерін көрсетеді. Тақырып бойынша қорытынды жасады. 5 кем емес ғылыми мақалаларды талдады. Осы мәселені шешу үшін ұсыныс берді. Соңғы 5 жылдағы кем дегенде 5 әдебиетті пайдаланды.
Жақсы В + (85-89%) В (80 – 84%)	Ғылыми әдебиеттерді шолу көздерінің мәліметтер базасын таңдады. Мақсат пен міндеттерді анықтады. Іздеу және талдау әдістерін жоспарлады. Талданатын тақырыптың негізгі мәселелері мен сұрақтары бойынша зерттеу нәтижелерін көрсетті. Тақырып бойынша жасалған тұжырымдар қойылған міндеттерге сәйкес келеді. Тақырып бойынша қорытынды жасады. Бұл мәселені шешу үшін ұсыныстар берді. 4 ғылыми мақаланы талдады. Соңғы 7 жылдағы 5 әдебиетті пайдаланды.
В- (75 - 79%) С+ (70-74%)	Ғылыми әдебиеттерді шолу көздерінің мәліметтер базасын таңдады. Мақсат пен міндеттерді анықтады. Іздеу және талдау әдістерін жоспарлады. 3 ғылыми мақалаға талдау жүргізу. Талдау зерттелетін тақырып бойынша зерттеу нәтижелерін көрсетеді. Тақырып бойынша жасалған тұжырымдар қойылған міндеттерге сәйкес келеді. Оқытушы тарапынан түзетуді қажет етеді. Осы мәселені шешу үшін ұсыныстар ұсынылды. 3 ғылыми мақала талданды. Соңғы 10 жылдағы әдебиеттерді 4 дереккөзде пайдаланды.
Қанағаттанарлық С (65-69%) С - (60-64%)	Қойылған мақсат пен міндеттер зерттелетін тақырыпты толық ашпайды. Талдау әдістемесі анықталмаған. Жүргізілген талдауда зерттелетін тақырыптың негізгі сұрақтары мен мәселелері бойынша зерттеу нәтижелері көрсетілмейді. Тұжырымдар бар. Бұл мәселені шешуге арналған ұсыныстар тақырыпқа сәйкес келмейді. Тақырып бойынша қорытынды жасады. 3 ғылыми мақаланы талдады. Соңғы 10-12 жылдағы 3 әдебиет дереккөзі қолданылды.
D+ (55 – 59%) D (50 – 54%)	2 ғылыми әдебиет талданды. Қойылған мақсат пен міндеттер зерттелетін тақырыпты толық ашпайды. Талдау әдісі анықталмаған. Жүргізілген талдауда зерттелетін тақырыптың негізгі мәселелері мен мәселелері бойынша зерттеу нәтижелері көрсетілмейді. Тақырып бойынша қорытындылар бар. Бұл мәселені шешуге арналған ұсыныстар тақырыпқа сәйкес келмейді. Соңғы 15 жылдағы әдебиеттер 3 дереккөзде пайдаланылды.

Қанағаттанарлықсыз FX (25 – 49%) F (0-24%)	1 ғылыми мақаланы талдады. Талдау зерттелетін тақырыптың негізгі мәселелері мен сұрақтары бойынша зерттеу нәтижелерін көрсетпейді. Тақырып бойынша осы мәселені шешуге арналған тұжырымдар мен ұсыныстар жоқ. Соңғы 15-20 жылдағы әдебиеттер кем дегенде 3 дереккөзде пайдаланылды. Ғылыми мақалаларға талдау жүргізілмеді. Ғылыми мақалаларға талдау жүргізілмеді.

Аралық аттестаттауға арналған тексеру парағы білімді бағалаудың көпбалдық жүйесіне сәйкес бағаланады.

Білімді бағалаудың көпбалдық жүйесі			
Әріптік жүйемен бағалау	Баллдардың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A -	3,67	90-94	
B +	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B -	2,67	75-79	
C +	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C -	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

11.	**Оқу ресурстары**
Электрондық ресурстар, соның ішінде, бірақ олармен шектелмейді: дерекқорлар, анимациялар тренажерлер, кәсіби блогтар, веб-сайттар, басқа электрондық анықтамалық материалдар (мысалы: бейне, аудио, дайджесттер):	• Электронная библиотека ЮКМА - https://e-lib.skma.edu.kz/genres • Республиканская межвузовская электронная библиотека (РМЭБ) – http://rmebrk.kz/ • Цифровая библиотека «Aknurpress» - https://www.aknurpress.kz/ • Электронная библиотека «Эпиграф» - http://www.elib.kz/ • Эпиграф - портал мультимедийных учебников https://mbook.kz/ru/index/ • ЭБС IPR SMART https://www.iprbookshop.ru/auth • информационно-правовая система «Заң» - https://zan.kz/ru • Medline Ultimate EBSCO - https://research.ebsco.com/ • eBook Medical Collection EBSCO - https://research.ebsco.com/ • Scopus - https://www.scopus.com/
Электрондық оқулықтар	1. Кучма В. Р. Балалар мен жасөспірімдер гигиенасы [Электронный ресурс]: оқулық. - Электрон. текстовые дан.

(45,6 Мб). - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2016. 464 бет. эл. опт. диск (CD-ROM)

2. Большаков, А. М.Жалпы гигиена [Электронный ресурс]: оқулық / - 3-бас., қайта өңд. және толық. - Электрон. текстовые дан. (46.8Мб). - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 400бет с.

3. Жалпы гигиена. Рыскулова А.Р., Кошкимбаева С.А. , 2017 / https://www.aknurpress.kz/reader/web/2189

4. Шабдарбаева М. С., Смагулов А. М., Актуальные проблемы экологии Казахстана:М. С. , Шабдарбаева, А. М. Смагулов Алматы: Изд: Эверо, 2020. - 196 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/508/

5. Жалпы гигиена және әскери гигиена пәндерінен жоғары оқу орындарының студенттеріне арналған даярлама. – Алматы: ЖШС «Эверо»,2020. – 216с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/452/

6. Общая гигиена: учебное пособие / Ю. Ю. Елисеев, И. Н. Луцевич, А. В. Жуков [и др.]. — 2-е изд. — Саратов: Научная книга, 2019. — 191 с. — ISBN 978-5-9758-1807-2. — Текст: электронный // Цифровой образовательный ресурс IPR SMART: [сайт]. — URL: https://www.iprbookshop.ru/81073

7. Власова, И. А. Возрастная анатомия, физиология и гигиена: учебно-методическое пособие по курсу «Возрастная анатомия, физиология и гигиена» для студентов, обучающихся по специальности 050100 Педагогическое образование, профиль подготовки – музыкальное и художественное образование / И. А. Власова, Г. Я. Мартынова. — Челябинск: Челябинская государственная академия культуры и искусств, 2014. — 136 с. - URL: https://www.iprbookshop.ru/120576.

8. Габдулхаева, Б.Б.Анатомия, физиология и гигиена ЖКТ: Учебно-методическое пособие. - Павлодар: ПГПИ, 2015. - 112с http://rmebrk.kz/book/1165818.

9. Инфекционные болезни с основами эпидемиологии. Алшинбаева Г.У., 2018 https://aknurpress.kz/reader/web/1438

10. Әскери гигиена және эпидемиология.Смағұлов Н.К., Мұхаметжанов А.М., Әбдіхалықов М.Қ., Асқаров Б.С., Рахымжанова К.Қ., Ионов С.А., Каримов Н.Ж., Горшков С.И., Шалаев Г.У. , 2019 / https://aknurpress.kz/reader/web/1162

11. Военная гигиена и эпидемиология. Смагулов Н.К., Мухаметжанов А.М., Абдакаликов М.К., Аскаров Б.С., 2019/ https://aknurpress.kz/reader/web/1163

12. Современные эпидемиологические подходы при расшифровке этиологической структуры острых кишечных инфекций неустановленной этиологии у детей, роль и место

	иерсиниозов: монографияТьесова-Бердалина Р.А., 2020/ https://aknurpress.kz/reader/web/2695 13. Амиреев С.А. / Эпидемиология. Частная эпидемиология: II-ТОМ. учебник. - Караганда: ТОО «Medet Group». 2021. 736 с. https://aknurpress.kz/reader/web/2979 14. Экологическая эпидемиология. Карабалин С.К., 2016 / https://aknurpress.kz/reader/web/1082 15. Эпидемиология. Ерманова С.А., 2019/ https://aknurpress.kz/reader/web/1081 16.Эпидемиолог маманының тәжірибелік дағдылары: оқу-әдістемелік құрал / С.А. Ерманова, Н. Ирсимбетова, Ф. Мұхтарқызы. – Алматы: Эверо, 2020. – 136 б. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/3136/ 17. Мәсімқанова Т.М. Жұқпалы аурулар: Оқу құралы – Алматы: «Эверо», 2020. – 204 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/651/ 18. Муковозова Л.А, Кулжанова Ш.А Справочник по инфекционным болезням: / Л.А.Муковозова, Ш.А. Кулжанова: - Алматы: Эверо, 2020, - 284 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/617/ 19. Дуйсенбаева П.Р., Тулегенова Г.К., Сейдуллаева А.Ж. «Современные подходы к изучению эпидемиологии, клиники, диагностики, лечения и профилактики кори, краснухи, ветряной оспы и скарлатины у детей» - учебное пособие. Алматы. Издательство «Эверо», 2020 - 120 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/2924/ 20. Лекции по общей эпидемиологии. Избранные лекции (учебно-методическое пособие) / д.м.н., профессор Сапарбеков М.К. –Алматы, ТОО «Эверо»,2020.-78 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/390/ 21.Имангазинов С.Б. ВИЧ/СПИД. Эпиднадзор и профилактика. 2-е изд., исправл. И доп./ С.Б. Имангазинов. - Алматы: Эверо, 2020. - 232 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/570/
Зертханалық физикалық ресурстар	
Арнайы бағдарламалар	•
Журналдар (электронды журналдар)	•

Әдебиеттер

Негізгі:

1.Большаков, А. М.Жалпы гигиена: оқулық - М.:ГЭОТАР - Медиа, 2014.
2.Гигиена : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. П. И. Мельниченко. - ; Рек. ГБОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 656 с
3.Жақсыбаева, Ж. Б. Ауа гигиенасы : оқу құралы /. - Шымкент : ОҚМФА, 2014. - 55 с
4.Ерманова, С. А.Эпидемиология: оқулық /. - Қарағанды: АҚНҰР, 2016. - 296 бет.
5.Жалпы эпидемиология дәлелді медицина негіздерімен: оқу құралы / Ред. бас. В. И. Покровский. Қаз. тіл. ауд. Н. Жайықбаев. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 448 б

6.Әміреев, С. Жұқпалы аурулар оқиғаларының стандартты анықтамалары және іс- шаралар алгоритмдері. Т. 1 [Мәтін] : практикалық нұсқау / С. Әміреев [ж/б]. - 2 - бас. ,толықт. ; ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министірлігі. С. Ж. Асфендияров атындағы ҚҰМУ. - Алматы: BRAND BOOK, 2014. - 624 бет + 80 бет
7.Дуйсенбаева, П. Р. Современные подходы к изучению эпидемиологии, клиники, диагностики, лечения, профилактики кори, краснухи, ветряной оспы и скарлатины у детей: учеб. пособие. - Алматы : Эверо, 2014. - 140 с.
8.Алшинбаева, Г. У. Инфекционные болезни с основами эпидемиологии: учебник /. - Астана: Ақнұр, 2014. - 364 с.
9.Эпидемиология. В 2 т. Т. 1 учебник Н. И. Брико ". - М.: ООО "Медицинское информационное агентство", 2013
10.Эпидемиология. В 2 т. Т. 2: учебник / Н. И. Брико. -; - М.: ООО "Медицинское информационное агентство", 2013.
11.Ирсимбетова, Н. А.Эпидемиология : оқулық. - Шымкент : Кітап ЖШС, 2013
12.Инфекционные болезни и эпидемиология: учебник. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2013.
13.Ерманова, С. А.Эпидемиология: оқулық /. - Қарағанды : АҚНҰР, 2016. - 296 бет.
14. «Дәлелді медицина негіздерімен жалпы эпидемиология»: оқу құралы. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015
15.Общая гигиена, социально-гигиенический мониторинг Общая гигиена, социально-гигиенический мониторинг. Руководство к практическим занятиям : учебное пособие / П. И. Мельниченко [и др.]; под ред. П. И. Мельниченко. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 160 с.
16.Пантелеев А. М. Туберкулез и ВИЧ-инфекция : научное издание / А. М. Пантелеев. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2022. - 352 с. - (SMART).
17.Общая гигиена, социально-гигиенический мониторинг. Руководство к практическим занятиям : учебное пособие / П. И. Мельниченко [и др.]; под ред. П. И. Мельниченко. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2020. - 160 с.

Қосымша:

1.Жалпы гигиена бойынша тапсырмалар жинағы: оқу-әдістемелік құрал. - М.: "Литтерра", 2016. - 208 бет с.
2.Сборник заданий по общей гигиене : учебно методическое пособие / М. Г. Калишев [и др.]. - М.: "Литтерра", 2016. - 224 с.: ил.
3.Ерманова, С.А. т.б.Эпидемиолог маманының тәжірибелік дағдылары : Оқу-әдістемелік құрал. - Алматы: Эверо, 2018. - 136 б.
4.Асмагамбетова М.Т. Дилдабекова Н.Т. Вирустарға қарсы заттар.-Эверо2013
5.Сапарбеков М.К. Лекции по общей эпидемиологии: Избранные лекции.-Эверо /2013. - 78 с.
6.Общая эпидемиология с основами доказательной медицины : метод. рек. / под ред. Н. И. Брико. - М. : Издательство Первого МГМУ им. И.М. Сеченова, 2014.
7. Имангазинов, С. Б. ВИЧ/СПИД. Эпиднадзор и профилактика: монография / С. Б. Имангазинов. - Алматы: New book, 2022. - 232 с.

12.	Пән саясаты

Пәнді меңгеру үшін қойылатын талаптар:

- Оқу үрдісіне белсенді түрде қатысу.
- Белсенділіктің болмауы және берілген тапсырмаларды орындамаған жағдайда шаралар қолданылады және тәжірибелік сабақтан ұпай шегеріледі.
- Алдағы болатын дәріс туралы түсініктің болуы, дәріс кезінде кері байланысқа дайын болу.
- Топта жұмыс жасай білу.

- БӨЖ-ді міндетті түрде кесте бойынша бекітілген уақытта орындау.
- Аралық бақылауды белгіленген уақытта тапсыру
- Білім алушылардың ғылыми зерттеу жұмыстарына белсенді қатысуы және кафедраның оқу әдістемелік үрдісін жетілдіру іс-шараларына белсене атсалысу
- Аудиториядағы техникалық қауіпсіздікті сақтау.
- Білім алушылардың білімін кезендік бақылау бір академиялық кезең ішінде кемінде екі рет, теориялық дайындықтың 3 және 7 / 10 және 12 күндерінде академиялық үлгерім журналында және электронды журналда жіберілген дәрістер үшін айыппұл баллдарын ескере отырып, (жаза түріндегі дәрістер жіберілмеген жағдайда) нәтижелер көрсетілген. Бақылау аралық бақылау бағасынан алынады). Аралық бақылауға себепсіз келмеген білім алушы пән бойынша емтиханға жіберілмейді. Аралық бақылаудың нәтижелері деканатқа бақылау аптасының соңына дейін есеп түрінде ұсынылады.
- БӨЖ бағалау академиялық журналдағы және электронды журналдағы кестеге сәйкес БОӨЖ сабақтарында жіберілген БӨЖ сабақтары үшін айыппұл баллдарын ескере отырып белгіленеді (айыппұл баллдары түріндегі жіберілген БӨЖ сабақтары БӨЖ бағасынан алынады). Емтиханға жіберудің жалпы балы дәрістің жалпы орта балынан, тәжірибелік сабақтан, БӨЖ және аралық бақылаудан алыну арқылы іске асады.
- Бақылау түрлерінің (аралық бақылау, № 1 және / немесе № 2) біреуінде (50%) балл жинаған білім алушы пән бойынша емтиханға жіберілмейді.
- БӨЖ уақытылы тапсырылмаған жағдайда білім алушы 0 балл алады.

13.	**Академияның моральдық және этикалық құндылықтарына негізделген академиялық саясат**
	Академиялық саясат. Білім алушының Ар намыс кодексі
	Пән бойынша баға қою саясаты Білім алушының курс аяқталғаннан кейінгі **қорытынды бағасы (ҚБ) рұқсат беру рейтингісінің (РБР)** бағасы мен **қорытынды бақылау бағасының (ҚББ)** қосындысынан тұрады және балдық-рейтингтік әріптік жүйеге сәйкес қойылады. ҚБ = РБР + ҚББ **Рұқсат беру рейтингісін бағалау (РБР)** 60 балға немесе 60% - ға тең және мыналарды қамтиды: **ағымдағы бақылауды бағалау (АББ)** және **аралық бақылауды бағалау (МББ).** **Аралық бақылауды бағалау (АББ)** тәжірибелік сабақтар мен БӨЖ сабақтарының орташа бағасын бағалауды білдіреді. **Аралық бақылауды бағалау (МББ)** екі аралық бақылаудың (МББ) орташа бағасын білдіреді. Рұқсат беру рейтингісінің бағасы (60 балл) мына формула бойынша есептеледі: РБРорт * 0,2 + АББорт* 0,4 **Қорытынды бақылау (ҚБ)** тестілеу нысанында өткізіледі және білім алушы 40 балл немесе жалпы бағаның 40% - ын ала алады. Тестілеу кезінде білім алушыға 50 сұрақ ұсынылады. Қорытынды бақылауды есептеу мынадай түрде жүргізіледі: егер білім алушы 50 сұрақтың 45-іне дұрыс жауап берсе, бұл 90% құрайды. 90 х 0,4 = 36 балл. **Қорытынды баға**, егер білім алушының жіберу рейтингісі бойынша (ЖР) =30 балл немесе 30% және одан жоғары, сондай-ақ қорытынды бақылау бойынша (ҚБ)=20 балл немесе 20% және одан жоғары оң бағалары болған жағдайда есептеледі. **Қорытынды баға (100 балл)** = РБР орт* 0,2 + МББ орт* 0,4 +ҚБ* 0,4 бақылау

14.	Согласование, утверждение и пересмотр		
Дата согласования с библиотечно-информационным центром	Протокол № 7	Ф.И.О. руководителя БИЦ	Подпись
	25.06.25	Дарбичева Р.И	
Дата одобрения на АК ОП «Медицина»	Протокол № 6	Ф.И.О. председателя АК ОП	Подпись
	27.06.25	Ауезханкызы Д	
Дата утверждения на кафедре	№ 12	Ф.И.О. заведующего	Подпись
	26.06.2025	Утепов П.Д	
Дата пересмотра на кафедре	Протокол №	Ф.И.О. заведующего	Подпись
		Утепов П.Д	
Дата пересмотра на АК ОП «Медицина»	Протокол №	Ф.И.О. председателя КОП	Подпись
		Ауезханкызы Д	